

andere, naar men bedoelde betere opvoeders worden toevertrouwd: pleegouders of een voogdijinstelling. Ook hier ontstond behoefte aan een minder ingrijpende maatregel: een soort onder-toezichtstelling met hulp aan de ouders, zonder dat de ouders alle gezag over hun kinderen verloren en deze uit het ouderlijk milieu behoeften te worden gehaald.

In een onlangs verdedigd proefschrift¹⁾ heeft *mr. J. E. Doek* aangetoond hoe het wetsvoorstel tot invoering van zo'n maatregel voortvloeide uit samenwerking tussen Voogdijraden (bij de kindervetten per arrondissement in het leven geroepen ter voorbereiding van de maatregelen ontzetting en ontheffing uit de ouderlijke macht) en Armenraden. Typisch voor die tijd: kinderbescherming was een vorm van armenzorg.

Deze samenwerkingscommissie wendde zich tot de Nederlandse Bond tot Kinderbescherming. Een kinderrechtbankcommissie wordt ingesteld onder voorzitterschap van *mr. Bosch*. Deze commissie heeft binnen vijf maanden een wetsontwerp gemaakt en aan de minister van Justitie toegezonden (mei 1919). Het is de verdienste van *mr. Doek* geweest dit ontwerp, dat nooit gepubliceerd is, te reconstrueren aan de hand van een concept en notulen. Het is nu als bijlage in zijn proefschrift afgedrukt. Daaruit blijkt, dat het wetsontwerp tot invoering van de kinderrechtbank en van de ondertoezichtstelling van minderjarigen bij Koninklijke Boodschap van 18 maart 1920 bij de Tweede Kamer ingediend, nauwelijks verschilt van het ontwerp van de Commissie Bosch. De memorie van toelichting is bijna letterlijk overgenomen. Hieruit blijkt, dat – niet zoals in vroegere discussie – men een speciale kinderrechtbank wenste om kinderen te berechten, maar in de eerste plaats om leiding te geven aan de nieuw voorgestelde maatregel van ondertoezichtstelling. Deze heeft niets met strafrecht te maken, maar houdt in een beperking van de ouderlijke macht door de aanstelling van een patroon (later gezinsvoogd genaamd) over kinderen, die in hun lichamelijke of morele ontwikkeling worden bedreigd. Aan de kinderrechtbank wordt ook opgedragen de behandeling van kinderstrafzaken.

Voor de ontwikkeling van de kinderrechtbank en de kinderrechtpraak is deze samenkoppeling van groot belang geweest. Het ontwerp is na enige wijzigingen van ondergeschikt belang op 5 juli 1921 wet geworden; op 1 november 1922 trad de wet in werking.